

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор НЕНЦ

_____ Володимир ВЕРБИЦЬКИЙ

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
НАЦІОНАЛЬНОГО ЕКОЛОГО-НАТУРАЛІСТИЧНОГО
ЦЕНТРУ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

Схвалено
рішенням педагогічної
ради НЕНЦ

протокол № 3
від 25 серпня 2026

Київ – 2026

Загальні положення

Загальні відомості про Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді

НЕНЦ — заклад позашкільної освіти, що забезпечує потреби дітей та молоді у позашкільній освіті еколого-натуралістичного напрямку. НЕНЦ знаходиться в підпорядкуванні МОН України.

Структура закладу: 34 кабінетів і лабораторій, актові зали, Кліматрон, дендропарк «Юннатський», аквакомплекс, спортивний майданчик, Лабораторія ужитково-прикладного мистецтва, НДЗД, табір «Юннат», навчальна ферма, навчальна теплиця, споруди цивільного захисту подвійного призначення – укриття НЕНЦ (затверджені Актом оцінки стану готовності укриття № 1 і № 2 НЕНЦ від 26.08.2026).

Проектна потужність закладу: до 500 здобувачів освіти.

Мова навчання – українська.

Склад педагогічного колективу: Педагогічний колектив: 36 педагогічних працівників. З них основних працівників – 29 осіб, сумісників – 7. Вищу кваліфікаційну категорію мають 15 педагогів, I кваліфікаційну категорію – 0, II кваліфікаційну категорію – 2, спеціаліст – 8, тарифний розряд – 9-14. Почесне Звання «Заслужений учитель» мають 2 педагога, почесне звання «Заслужений працівник освіти» - 1. Науковий ступінь доктора наук -1, кандидат наук мають 5 педагогів. Нагороджені нагрудним знаком МОН України «Відмінник освіти» - 11.

Освітня програма Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді на 2026/2027 н/р розроблена на основі Конституції України, на виконання Законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 6 травня 2001 року № 433 «Про затвердження переліку типів позашкільних навчальних закладів і Положення про позашкільний навчальний заклад», Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти в науки України від 11

серпня 2004 р. № 651 і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 серпня 2004 р. № 1036/9635. В новому 2026-2027 навчальному році орієнтир на основні нормативні документи: Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX, строк дії якого продовжено Указом Президента України від 27 квітня 2026 року № 342/2026 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України від 28 квітня 2026 року № 4857-К, Лист МОНУ № 1/11324-26 від 26.05.2026 року (а також лист № 1/10243-26 від 14.05.2026 року) «Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та проходження осінньо-зимового періоду 2026/2027 року», Лист МОНУ № 1/11707-26 від 01 червня 2026 року «Про рекомендації щодо організації освітнього процесу», Постанова Кабінету Міністрів України від 15 липня 2025 року № 872 «Про Єдину державну електронну базу з питань освіти», Наказ Державної служби якості освіти України від 08 липня 2025 року № 01-10/396 «Про методичні рекомендації з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти та проведення самооцінювання освітніх і управлінських процесів у закладах позашкільної освіти», Постанова Кабінету Міністрів України від 4 червня 2025 року № 658 «Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми», Лист Міністерства освіти і науки України від 29 травня 2025 року № 1/11233-25 «Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та проходження осінньо-зимового періоду 2025/2026 року», Лист Міністерства освіти і науки України від 25 квітня 2025 року № 1/8282-25 «Про посилення заходів безпеки»

- Інструкція з охорони праці про порядок дій персоналу при виявленні предмета, схожого на вибуховий пристрій
 - Дії під час виявлення небезпечного предмету та нападу на заклад освіти
- Рекомендації Міністерства освіти і науки України «Укриття для закладів освіти «Моя Фортеця», Лист Міністерства освіти і науки України від 27

жовтня 2023 року № 1/16742-23 «Про застосування державної мови у сфері освіти», Рекомендації Уповноваженого із захисту державної мови щодо норм Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та Кодексу України про адміністративні правопорушення, які стосуються обов'язкового застосування державної мови у діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій державної і комунальної форм власності, Розпорядження Кабінету Міністрів України від 07 квітня 2023 року № 301-р «Про схвалення Концепції безпеки закладів освіти», Положення про атестацію педагогічних працівників (Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України 09 вересня 2022 року № 805)», Лист Міністерства освіти і науки України від 29 березня 2022 року № 1/3737-22 «Про забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні», Лист Міністерства освіти і науки України від 26.07.2022 № 1/8462-22 «Про оптимізацію виконання заходів з підготовки закладів освіти до нового навчального року та опалювального сезону в умовах воєнного стану», Лист Міністерства освіти і науки України від 15.06.2022 № 1/6435-22 «Щодо забезпечення освіти осіб з особливими освітніми потребами», Інструктивно-методичні матеріали щодо порядку підготовки закладу освіти до нового навчального року та опалювального сезону з питань цивільного захисту, охорони праці та безпеки життєдіяльності (Лист Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2022 року № 1/7707-22).

Тривалість навчального року у закладах освіти встановлюється спеціальними законами. У разі встановлення заборони учасникам освітнього процесу відвідувати заклади освіти, тимчасово, на період здійснення заходів щодо запобігання виникненню та поширенню вірусних захворювань, передбачених карантинном, на період воєного стану в Україні, встановленим Кабінетом Міністрів України, дата початку та/або закінчення відповідного навчального року (років) визначається Кабінетом Міністрів України (згідно п.11 розділу XII Закону України "Про освіту"). У 2026-2027 навчальному

році буде організовано роботу понад 40 навчальних груп 30 профілів, заочною, змішаною, дистанційною, заочною формою, із загальним наповненням до 400 вихованців різного віку, трьох напрямів еколого-натуралістичного та одного художньо-естетичного.

Освітня програма закладу позашкільної освіти розробляється на основі Типової освітньої програми закладу позашкільної освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 05.01.2021 р. № 17.

РОЗДІЛ I. Мета, завдання, принципи освітнього процесу

Метою освітнього процесу в НЕНЦ є розвиток здібностей дітей та молоді у сфері позашкільної еколого-біологічної освіти (орієнтир на екологічний, біологічний, аграрний профіль та природоохоронну освіту і виховання), здобуття ними первинних професійних знань, вмінь і навичок, необхідних для їх соціалізації, подальшої само- та/або професійної реалізації.

Головними завданнями є:

- виховання громадянина України;
- вільний розвиток особистості, формування її соціально-громадського досвіду;
- виховання у здобувачів освіти поваги до Конституції України, прав і свобод людини та громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії;
- виховання у дітей та молоді патріотизму, любові до України, поваги до народних звичаїв, традицій, національних цінностей Українського народу, а також толерантне відношення до інших націй і народів;
- виховання у здобувачів освіти шанобливого ставлення до родини, людей поважного віку, ветеранів війни;
- підвищення якості та доступності позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку для кожної дитини; у т.ч. за рахунок створення цифрового освітнього середовища (в умовах воєнного стану в країні та карантинних обмежень);

- формування гнучкої, орієнтованої на запити суспільства і держави, системи позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку, яка розвиває творчий потенціал дітей та молоді на основі компетентнісного, діяльнісного і особистісно зорієнтованого підходів, крізь призму освіти сталого розвитку;
- розвиток інноваційної культури здобувачів освіти і педагогів;
- здобуття учнями, вихованцями, слухачами первинних професійних навичок і вмінь, необхідних для їхньої соціалізації, подальшої самореалізації та/або професійної діяльності (мікрокваліфікації);
- задоволення потреб здобувачів освіти у професійному самовизначенні і творчій самореалізації;
- формування ключових компетентностей особистості у процесі засвоєння системи знань з проблем взаємодії людини і навколишнього природного середовища, опанування вміннями і навичками, необхідними для прийняття рішень згідно з принципами сталого розвитку;
- формування у здобувачів освіти свідомого й відповідального ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих, до власної безпеки та безпеки оточуючих, формування навичок безпечної поведінки та здорового способу життя;
- пошук, розвиток та підтримка обдарованих дітей в галузі природничих наук;
- створення і забезпечення умов для розвитку їх творчих здібностей;
- формування досвіду дітей та молоді з проєктної та дослідницької діяльності;
- організація дозвілля здобувачів освіти, пошук його нових форм; профілактика бездоглядності, правопорушень;
- здійснення інформаційно-методичної роботи, впровадження нових освітніх технологій і форм організації освітнього процесу;

- удосконалення організаційно-масової роботи.

Головні принципи освітнього процесу:

- *гуманізація* – визначає пріоритет завдань творчої самореалізації особистості, її виховання, створення умов для вияву обдарованості дітей;

- *єдність загальнолюдських і національних цінностей*, що забезпечує у змісті освітнього процесу органічний зв'язок і духовну єдність української національної культури з культурою народів світу; розвиток культури всіх національних меншин, що проживають на території України; сприяє усвідомленню пріоритетності загальнолюдських цінностей над **груповими**; визначає позашкільну освіту як важливий засіб національного розвитку й гармонізації національних і міжнаціональних відносин в Україні;

- *демократизація*, що передбачає автономію закладів позашкільної освіти різних типів та форм власності у вирішенні основних питань змісту їх діяльності, розвитку різноманітних форм співробітництва та партнерства всіх учасників освітнього процесу;

- *науковість і системність*, що полягає в забезпеченні оптимальних умов для інтегруючої функції освітніх процесів в умовах досягнення основної мети позашкільної освіти; безперервність, наступність та інтеграція, що забезпечує єдність всіх ланок освіти, об'єднання зусиль закладів позашкільної освіти з іншими закладами та організаціями; цілісність і наступність позашкільної освіти, спрямованої на поглиблення та конкретизацію освітнього процесу;

- *багатоукладність та варіативність* – передбачає можливість широкого вибору змісту, форм і засобів еколого-натуралістичної освіти та виховання у вільний від навчання час, її пізнавальних та інтелектуальних можливостей та інтересів;

- *наступності і перспективності, здобуття освіти упродовж всього життя*, що передбачає можливість широкого вибору змісту, форми і засобів позашкільної освіти, альтернативність у задоволенні духовних запитів

здобувачів освіти, їх пізнавальних та інтелектуальних можливостей та інтересів, поглиблення і розширення їх практичної спрямованості;

- *добровільність та доступність* – передбачає право вибору та доступність у забезпеченні потреб особистості у творчій самореалізації, духовному самовдосконаленні, здобутті надпредметних знань, умінь та навичок, підготовки до активної професійної діяльності;

- *самостійність та активність* – полягає у забезпеченні такої психолого-педагогічної атмосфери, яка сприяє виявленню, а також розвитку і реалізації здобувачами освіти пізнавальної самостійності, творчої активності; прояву обдарованості;

- *академічна доброчесність* – що ґрунтується на таких ключових цінностях, які включають ретельність, коректність і чесність;

- *практична спрямованість* – передбачає набуття здобувачами освіти певних допрофесійних умінь і навичок, орієнтацію та трудову діяльність у ринкових умовах, їх розширення та розвиток.

Освітній навігатор НЕНЦ на 2026/2027 навчальний рік

- *Природоохоронна освіта і виховання*
- *Доброчесність у закладі освіти*
- *Формування культури безпечної онлайн-поведінки (кібер-безпека)*
- *Соціально-емоційна підтримка учасників освітнього процесу*
- *Формування медіаграмотності*
- *Використання штучного інтелекту в позашкільній освіті*

РОЗДІЛ II. Вимоги до здобувачів позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку

Вимоги до здобувачів позашкільної освіти **еколого-натуралістичного напрямку**, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою визначаються рівнем творчого об'єднання Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді, відображаються в навчальних програмах з позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку

РОЗДІЛ III. Освітні компоненти

НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ З ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЕКОЛОГО-НАТУРАЛІСТИЧНОГО НАПРЯМУ 2026/2027 навчальний рік

2022 рік Схвалено педагогічною радою Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді (витяг з протоколу засідання педагогічної ради від 25.05.2022 № 3)

Навчальна програма «Основи гідрології» (Драган О.А., Кацурак В.П., Пашкова А.В.)

Навчальна програма «Основи гідробіології» (Леус Ю.В.)

Навчальна програма «Основи акваріумістики» (Леус Ю.В.)

Навчальна програма «Декоративна аквакультура» (Драган О.А., Кацурак В.П.)

Навчальна програма «Основи аквакультури» (Шарило Ю. Є., Вдовенко Н. М., Поплавська О. С., Дмитришин Р. А., Горяна Л. Г., Кот Т. Ю., Медведенко Л. К.)

2023 рік Схвалено педагогічною радою Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді (витяг з протоколу засідання педагогічної ради від 15.05.2023 № 2).

Навчальна програма «Лікарські рослини» (Драган О.А.)

Навчальна програма «Садівництво» (Трегубова Л.А.)

Навчальна програма «Виноградарство» (Мазур П.О.)

Навчальна програма «Квітникарство» (Велігорська С.В.)

Навчальна програма «Бджільництво» (Пінчук М.О.)

Навчальна програма «Птахівництво з основами ветеринарії та зоогігієни» (к. вет. н. Сидоренко І.В.)

Навчальна програма «Основи ветеринарної медицини» (к. вет. н. Сидоренко І.В.)

2023 рік Схвалено педагогічною радою Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді (витяг з протоколу засідання педагогічної ради від 15.05.2023 № 2)

Навчальна програма «Природа рідного краю» (д. пед.наук Васютіна Т.М., Драган О.А., Трегубова Л.А.)

Навчальна програма «Основи екологічної безпеки» (канд. біол. наук Хлус Л.М.)

Навчальна програма «Основи орнітології» (Радченко Т.Д.)

Навчальна програма «Основи генетики» (Адріанов В.Л.)

Навчальні програми розроблені відповідно до Листа ДНУ «ІМЗО» від 16.08.2023 № 21/08-1330 «Про методичні рекомендації щодо змісту та оформлення навчальних програм з позашкільної освіти».

2024 рік Схвалено педагогічною радою Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді (витяг з протоколу засідання педагогічної ради № 3 від 30 травня 2024 р.)

Навчальна програма «Біологія рослин» (Адріанов В.Л.)
Навчальна програма «Біологія тварин» (Вербицька О.В.)
Навчальна програма «Біологія людини» (канд. біол. наук Тукаленко Є.В.)
Навчальна програма «Основи цитології» (канд. біол. наук Пустовалов А.С.)
Навчальна програма «Основи біохімії» (Адріанов В.Л.)
Навчальна програма «Основи біології» (Адріанов В.Л.)
Навчальна програма «Природничі студії» (канд. біол. наук Хлус Л.М.)
Навчальна програма «Основи фенології» (к. б.н. Хлус Л.М.)
Навчальна програма «Основи екомоніторингу» (канд. біол. наук Хлус Л.М.)
Навчальна програма «Природнича фотозйомка» (Дужук С.А.)
Навчальна програма «Основи природничої відеозйомки» (Дужук С.А.)
Навчальна програма «Екоблогінг » (Дужук С.А.)

Схвалено педагогічною радою Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді (витяг з протоколу засідання педагогічної ради № 3 від 30 травня 2024 р.).

Навчальна програма «Основи агрохімії» (Пінчук М.О.)
Навчальна програма «Основи овочівництва» (Пінчук М.О., Онещук Г.М.)
Навчальна програма «Основи генетики і селекції» (канд. біол. наук Башикірова Н.В., Пінчук М.О.)
Навчальна програма «Лісознавство з основами лісівництва» (Стукал Н.І.)
Навчальна програма «Квітникарство» (Штурмак Л.І.)
Навчальна програма «Флористика» (Штурмак Л.І.)
Навчальна програма «Геліцекультура» (Дужук С.А.)

2025 рік Схвалено педагогічною радою Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді (витяг з протоколу засідання педагогічної ради № 3 від 26 серпня 2025 р.)

Навчальна програма «Природничі студії» (канд. біол.наук, Хлус Л.М.)
Навчальна програма «Дитячий екологічний рух» (Драган О. А., Кацурак В.П.)
Навчальна програма «Відповідальне споживання» (Ращенко А. В., канд. екон. наук)
Навчальна програма «Лісознавство з основами лісівництва» (Стукал Н.І.)

Навчальна програма «Горщечкові рослини» (Кухар І.М.)
Навчальна програма «Декоративне птахівництво» (Кийко А.О.)
Навчальна програма «Голубівництво» (Омельчук О.В.)
Навчальна програма «Біологія тварин з основами ветеринарної медицини (з елементами STEM) (канд.вет.наук, Коренєва Ж.Б., Гусак І. Є.)
Навчальна програма «Прикладна хімія» (Прибора О. В. Прибора Н. А., канд. хім. наук, Богатиренко В. А., Юринець І. А.)
Навчальна програма «Медична хімія» (Прибора О. В. Прибора Н. А., канд. хім. наук, Богатиренко В. А., Юринець І. А.)
2026 рік Навчальні програми з позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку: [збірник /за загальною редакцією доктора педагогічних наук В.В.Вербицького]. – К.: НЕНЦ, 2026.-316 с.

Схвалено педагогічною радою Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді (витяг з протоколу засідання педагогічної ради № 2 від 28 травня 2026 р.)

Навчальна програма «Біологія клітини» (канд. біол. наук Безусько А.Г.)
Навчальна програма «Основи біорізноманіття» (Рассоха В. В.)
Навчальна програма «Інноваційні технології в екологічній освіті» (д-рфілос. (PhD) Лорен Спіт, д-рфілос. (PhD) Бардин М.Я.)
Навчальна програма «Основи ентомології» (Бур'ян З.В.)
Навчальна програма «Основи дослідницької діяльності»(канд.біол.наук Цимбал Д.О.)
Навчальна програма «Пізнаємо Світовий Океан»((канд. пед.наук, Прибора Н. А., канд. хім. наук Богатиренко В. А., Прибора О. В., Юринець І. А., Драган О.А.)
Навчальна програма «Сучасна прикладна хімія» (Прибора О. В., канд. пед. наук Прибора Н. А., канд. хім. наук Богатиренко В. А., Юринець І. А.)
Навчальна програма «Основи медичної та фармацевтичної хімії» (канд. пед.наук, Прибора Н. А., Прибора О. В., канд. хім. наук Богатиренко В. А., Юринець І. А.)
Навчальна програма «Хімія спортивних перемог» (канд. пед.наук, Прибора Н. А., канд. хім. наук Богатиренко В. А., Прибора О. В., Юринець І. А.)
Навчальна програма «Хімія довкілля та сучасних технологій» (канд. пед.наук, Прибора Н. А., Прибора О. В., канд. хім. наук Богатиренко В. А., Юринець І. А.)
Навчальна програма «Органічне землеробство» (Пінчук М.О., Онещук Г.М.)
Навчальна програма «Конярство» (Рафаелян Н.О.)

Навчальні програми, які можна використовувати в освітньому процесі закладів позашкільної освіти в 2026/2027 навчальному році

Еколого-натуралістичний напрям

«Юні знавці собак та котів» (Єнжесівська Людмила, Москалик Ельвіна, Спектор Ольга) «Схвалено для використання в освітньому процесі» Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 04.09.2023 (протокол № 3)

Художньо-естетичний напрям

«СОЛОМОПЛЕТІННЯ» (авт. Білай І. А., Штефан О. В.) «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 12.09.2022 (протокол № 2)

«СТУДІЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА» (авт. Новодворська Т. В.) «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 12.12.2022 (протокол № 3)

«ОСНОВИ РАННЬОГО РОЗВИТКУ» (авт. Драєнкова В. В., Штефан О. В.) «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 04.09.2023 (протокол № 3)

«ВИТИНАНКА» (автори: Бровко І.Д., Корнієнко А.В.) «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 11.03.2024 (протокол №1)

«НАРОДНІ РЕМЕСЛА» (автори: Кіріченко Н.В., Корнієнко А.В.) «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 11.03.2024 (протокол №1)

«ОСНОВИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА» (автор: Валуйко І.В.) «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 11.03.2024 (протокол №1)

«СУЧАСНЕ ЛІДЕРСТВО» (автор: Олексієнко К.В.) «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 11.03.2024 (протокол №1)

Військово-патріотичний напрям

«ЮНІ СКАУТИ» (автор: Майдибура А.В.) «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 11.03.2024 (протокол №1)

«ШКОЛА БЕЗПЕКИ» (авт.: Маршенко О.М., Нетребенко А.Ю.) «Схвалено для використання в освітньому процесі» (протокол №3 від 27.06.2024)/

Соціально-реабілітаційний напрям

«СОЦІАЛЬНА УСПІШНІСТЬ» (автор: Безрук Катерина Олександрівна) «Схвалено для використання в освітньому процесі» (рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 12.12.2022 (протокол №3))

«ЛІДЕРСТВО» (автор: Ковальчук Ганна Сергіївна) «Схвалено для використання в освітньому процесі» (рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 12.12.2022 (протокол №3))

«ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КЛУБ» (авт. Арутюнян О. С., Давидова В. К., Черніков Д. О., Верещак Ю. М.) «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 13.12.2023 (протокол № 4)

Гуманітарний напрям

«ПІДГОТОВКА ДО ШКОЛИ» (автор: Близнюк Віта) «Схвалено для використання в освітньому процесі» (рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 29.03.2023 (протокол №1))

«АНГЛІЙСЬКА МОВА» (автори: Михайлова Марія, Акопян Лариса) «Схвалено для використання в освітньому процесі» (рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 29.03.2023 (протокол №1))

«НАШ ПАРЛАМЕНТ» (автори: Вержбицька Ірина, Гиньова Марина, Іванюк Ірина, Мосякова Ірина, Паращенко Людмила, Ридзель Ірина, Юрчишин Леся) «Схвалено для використання в освітньому процесі» (рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 29.03.2023 (протокол №1))

«ШКОЛА СТАРТАПУ» (автори: Ярова Євгенія, Петрова Олена) «Схвалено для використання в освітньому процесі» (рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 29.03.2023 (протокол №1))

«ГУРТОК ІГРОТЕХНІКІВ» (автори: Мазнева Г. В., Зубанова Н.І.) «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 21.06.2023 (протокол №2)

Дослідницько-експериментальний напрям

«ФІЗІОЛОГІЯ РОСЛИН» (автор: Білик Ж.І.). «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 13.12.2023 (протокол № 4)

«ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я» (автор: Липовецька О. Б.). «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 13.12.2023 (протокол № 4)

«ЛІСОВЕ І САДОВО-ПАРКОВЕ ГОСПОДАРСТВО» (автор: Пузріна Н. В.). «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 13.12.2023 (протокол № 4)

«ЗМІНИ КЛІМАТУ» (автори: Терлецька К. В., Чернецький І. С., Довгий С. О.). «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 13.12.2023 (протокол № 4)

«НЕСТАНДАРТНІ ЗАВДАННЯ І ГОЛОВОЛОМКИ» (автори: Терлецька К. В., Антошина К. О.). «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 13.12.2023 (протокол № 4)

«ГЕОГРАФІЯ» (автори: Провотар Н. І., Халупко Н. О.). «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 13.12.2023 (протокол № 4)

«АСТРОНОМІЯ» (автор: Слюсарев І. Г.). «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 13.12.2023 (протокол № 4)

«ЕТНОЛОГІЯ УКРАЇНИ» (автор: Моїсеєнко Є. В.) «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 29.03.2023 (протокол № 1)

«ОХОРОНА ДОВКІЛЛЯ ТА РАЦІОНАЛЬНЕ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ» (автори: Прищепа А. М., Лівандовська Л. М., Бедункова О. О.) «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 29.03.2023 (протокол № 1)

«АГРОНОМІЯ» (автори: Володимирець В. О., Лівандовська Л. М.) «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 29.03.2023 (протокол № 1)

«ГЕОГРАФІЯ ТА ЛАНДШАФТОЗНАВСТВО» (автори: Ворончук В. А., Халупко Н. О.) «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 29.03.2023 (протокол № 1)

«МЕТЕОРОЛОГІЯ ТА КЛІМАТОЛОГІЯ» (автори: Сніжко С. І., Паламарчук Л. В., Щербань І. М., Курлова З. О.) «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 29.03.2023 (протокол № 1)

«МЕТЕОРОЛОГІЯ ТА КЛІМАТОЛОГІЯ» (автори: Романів О.Я., Курлова З. О.) «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 29.03.2023 (протокол № 1)

«БІОЛОГІЯ» (автори: Спринь О. Б., Мороз Т. С.) «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 29.03.2023 (протокол № 1)

«БІОЛОГІЯ ЛЮДИНИ» (автори: Шелепенко О. І., Лівандовська Л. М.) «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 29.03.2023 (протокол № 1)

«ГЕНЕТИКА ТА СЕЛЕКЦІЯ» (автор: Лісовська Т. П.) «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 29.03.2023 (протокол № 1)

«МЕДИЦИНА» (автор: Церковняк Л. С.) «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 29.03.2023 (протокол № 1)

«ПСИХОЛОГІЯ» (автор: Федотова Т. В.) «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 29.03.2023 (протокол № 1)

«ХІМІЯ» (автор: Качоровська О. П.) «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 29.03.2023 (протокол № 1)

«ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТИКИ» (автор: Чаловська М. В.) «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 29.03.2023 (протокол № 1)

«ЖУРНАЛІСТИКА І БЛОГЕРСТВО» (автор: Соловей А. В.) «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 29.03.2023 (протокол № 1)

«ЕКОЛОГІЯ» (автори: Колесник Т. М., Яковищина М. С.) «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 29.03.2023 (протокол № 1)

«МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО» (автор: Сидоренко О. М.) «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 29.03.2023 (протокол № 1)

«ФОЛЬКЛОРИСТИКА» (автор: Хомеча Н. А.) «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 29.03.2023 (протокол № 1)

Науково-технічний напрям

«НАУКА ПРО СВІТ» (автор: Резніченко Ірина Юріївна) «Схвалено для використання в освітньому процесі» (рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 29.03.2023 (протокол №1))

«РАННІЙ РОЗВИТОК» (автор: Резніченко Ірина Юріївна) «Схвалено для використання в освітньому процесі» (рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 29.03.2023 (протокол №1))

Туристсько-краєзнавчий напрям.

«МАНДРІВКА СВІТОМ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА» (авт. Андрусик Г.Ю.) «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 19.06.2024 (протокол №2).

Навчальні програми, які проходять апробацію

Навчальна програма «Різьблення по дереву»

Освітній процес у Центрі здійснюється диференційовано, відповідно до індивідуальних можливостей, інтересів, нахилів, здібностей вихованців, учнів, слухачів з урахуванням віку, психофізичного розвитку, стану здоров'я. Формат проведення освітнього процесу в НЕНЦ на 2026/2027 навчальний рік – змішаний (офлайн, онлайн, дистанційно). Перевага надається очному формату проведення занять.

Форми організації освітнього процесу	<i>гурткова робота; наукові товариства; клуби; лекції; конференції; школи; семінари; вікторини; відеолекторії; екскурсії; експедиції; наукова та практична роботи в лабораторіях, майстернях, теплицях, на навчально-дослідних земельних ділянках, аграрних та промислових підприємствах, на природі («зелені класи»), курс «Школа в природі» та в інших формах</i>
Форми здобуття позашкільної освіти	<i>індивідуальна, групова, очно-дистанційна, змішана (офлайн/онлайн)</i>
Режим роботи закладу	<i>згідно з правилами внутрішнього трудового розпорядку навчальний рік розпочинається з 01 вересня. Комплектування гуртків, груп та інших творчих об'єднань здійснюється у період з 01 до 15 вересня. Заняття проводяться у період з 9:00 до 18:00 відповідно до затвердженого розкладу занять.</i>
Тривалість заняття	<i>віком від 6 до 7 років – 30 хвилин; старшого віку – 45 хвилин, перерви між заняттями – 15 хвилин.</i>

В пріоритеті формат навчання здобувачів освіти – очний.

При організації освітнього процесу в карантинних умовах та на час дії воєнного стану в Україні забезпечується соціальне дистанціювання, офлайн/онлайн навчання; мінімізація переміщення здобувачів освіти та комунікації між ними в межах закладу освіти; дотримання нормативів наповнюваності лабораторій та кабінетів та виконання інших вимог законодавства про освіту.

Педагогічна рада НЕНЦ (за вимогою обставин: повітряна тривога, карантин) приймає рішення про встановлення дистанційної форми організації освітнього процесу (змішаного навчання) та схвалює організацію дистанційного навчання через поєднання онлайн-занять через Zoom, Skype, Instagram, Google, з використанням соціальних мереж – Viber, Telegram, та на сайті НЕНЦ <https://nenc.gov.ua/> заздалегідь записаних відео занять, презентацій, майстер-класів, лекторій від керівників гуртків чи із зовнішніх освітніх ресурсів, ретельно підібраних завдань для самостійної роботи із подальшою перевіркою, використання безкоштовних вебсерверів та платформ Google, Moodle, Wizer, SvitPpt, Classroom, Microsoft Teams, sites.google.com, УНІКОМ; testzno.com.ua; власних блогів, електронної пошти та ін.

Сайт НЕНЦ: <https://nenc.gov.ua/>

YouTube канал: <https://www.youtube.com/channel/UCM3MDFAAO9oT8PdctxnuuQg>

Офіційний Viber-канал НЕНЦ:

https://viber/НЕНЦ_МОН_PRO

Twitter НЕНЦ МОН

https://twitter.com/nenc_gov_ua

Facebook НЕНЦ МОН

<https://www.facebook.com/nenc.gov.ua/>

Instagram НЕНЦ

<https://www.instagram.com/nencoland/?igsh=MXc0Z21jbDFkZ2ZwOA%3D%3D>

Таким чином, педагогічним працівникам та здобувачам освіти радимо використовувати сайт НЕНЦ <https://nenc.gov.ua/> та підписатися на наші телеграм-канал: «Дистанційка НЕНЦ», вайбер-канал «НЕНЦ МОН PRO», на

сторінку Instagram [nencoland](https://www.instagram.com/nencoland), а також на Youtube-канал НЕНЦ (створено Позашкільний освітній Хаб), де розміщені цікаві заняття з біології, екології, хімії, агрономії тощо, віртуальні виставки та екскурсії. Позашкільний освітній хаб створений для здобувачів освіти та педагогів і зорієнтований також на дітей переселенців, дітей вимушено переміщених осіб та студентську молодь.

Корекційно-розвитковий складник (для осіб з особливими освітніми потребами)

Корекційно-розвитковий складник визначають керівники гуртків з урахуванням особливостей вихованців з особливими освітніми потребами: наявність чи відсутність обмежень для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами; необхідність специфічного обладнання (за необхідності) та його перелік; перелік спеціальних завдань для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами (за необхідності) та присутність на заняттях супроводжуючих осіб для дітей з особливими потребами.

IV. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження визначається еколого-натуралістичним напрямом позашкільної освіти та рівнем творчого об'єднання, допустимим навантаженням для різних вікових категорій та відображається в навчальному плані і програмах.

Загальний обсяг навчального навантаження: для гуртків та творчих об'єднань початкового рівня за еколого-натуралістичним напрямом позашкільної освіти складає:

№ з/п	Напрямок діяльності	Кількість годин			
		до 1-го року навчання		2-й рік навчання	
		на тиждень	усього за рік	на тиждень	усього за рік

1.	Еколого-натуралістичний	4-6	144-216	4-6	144-216
----	-------------------------	-----	---------	-----	---------

Загальний обсяг навчального навантаження: для гуртків та творчих об'єднань основного рівня за еколого-натуралістичним напрямом позашкільної освіти складає:

№ з/п	Напрямок діяльності	Кількість годин							
		до 1-го року навчання		2-й рік навчання		3-й рік навчання		4-й рік навчання	
		на тиждень навчання	усього за рік	на тиждень навчання	усього за рік	на тиждень навчання	усього за рік	на тиждень навчання	усього за рік
1.	Еколого-натуралістичний	4-6	144-216	6-9	216-324	6-9	216-324	6-9	216-324

Загальний обсяг навчального навантаження: для гуртків та творчих об'єднань вищого рівня за еколого-натуралістичним напрямом позашкільної освіти складає:

№ з/п	Напрямок діяльності	Кількість годин							
		до 1-го року навчання		2-й рік навчання		3-й рік навчання		4-й рік навчання	
		на тиждень навчання	усього за рік	на тиждень навчання	усього за рік	на тиждень навчання	усього за рік	на тиждень навчання	усього за рік
1.	Еколого-натуралістичний	6-9	216-324	6-9	216-324	6-9	216-324	6-9	216-324

Логічна послідовність здобуття ключових і предметних компетентностей розкривається у навчальних програмах відповідного профілю.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

***Система внутрішнього забезпечення якості освіти в закладі
включає:***

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення здобувачами освіти прогнозованих результатів навчання (компетентностей).

Процедури забезпечення якості освіти:

- розроблення, затвердження, здійснення моніторингу та періодичний перегляд освітньої програми;
- забезпечення умов для підвищення кваліфікації педпрацівників, застосування чесних та прозорих процесів щодо прийняття на роботу та розвиток персоналу (кадрова політика);
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом (інформаційний менеджмент);
- створення в закладі освіти універсального дизайну та розумного пристосування;
- забезпечення публічності інформації про освітню, адміністративну, економічну та інші види діяльності закладу.

Очікувані результати реалізації освітньої програми Центру

Як результат реалізації освітньої програми є сформованість у здобувачів освіти пізнавальної, практичної, творчої і соціальної компетентностей:

- **пізнавальної**, яка передбачає: здатність до оволодіння поняттями та знаннями з біології, екології, сільського господарства; основ характеристики явищ і процесів суспільного життя; набуття знань морально-психологічних якостей, способів організації змістовного дозвілля. Забезпечує актуалізацію та збагачення термінологічного апарату; поглиблення і розширення знань щодо агротехнічних особливостей вирощування основних сільськогосподарських культур; знання сутності загальнонаукових і спеціальних методів досліджень у біології, екології, рослинництві, овочівництві, садівництві, лісівництві тощо; методики польового дослідження, основних вимог до планування й проведення польового дослідження; методів наукових досліджень та основних методичних прийомів проведення зоотехнічних досліджень;
- **практичної**, яка передбачає формування різноманітних техніко-технологічних вмінь і навичок, здатності реалізовувати і захищати свої права, орієнтуватися у соціальних відносинах, встановлювати зв'язки між подіями і явищами, формулювати, висловлювати та доводити власну думку, позицію. Забезпечують уміння застосовувати знання для розробки технологічних схем вирощування овочевих, плодово-ягідних, квітково-декоративних, лікарських культур, опанування інноваційними технологіями вирощування лісових культур, набуття навичок розмноження та вирощування рослин в умовах відкритого і захищеного ґрунту відповідно до сучасних екологічно обґрунтованих агротехнологій, постановки лабораторних та проведення польових дослідів, ведення фенологічних спостережень та польового щоденника, уміння обирати потрібні джерела інформації та користуватись ними. Сприяє оволодінню навичками роботи з визначниками, ведення фенологічних спостережень, флористичного зошита; розроблення технологічних схем вирощування рослин, проведення польових дослідів, вміння презентувати творчі роботи засобами інформаційно-комунікаційних технологій, правильно оформляти результати власної дослідницької роботи, отримувати,

осмислювати та використовувати інформацію з різних джерел. Забезпечують набуття практичних умінь та навичок здійснювати раціональні технологічні заходи догляду, утримання, годівлі тварин живого куточка природи. Уміння застосовувати знання для оцінки екологічної ситуації та існуючих екологічних проблем у регіоні, проведення моніторингових досліджень стану природних вод, ґрунтів, повітря, рослинного і тваринного світу, уміння обирати потрібні джерела інформації та користуватись ними;

- **творчої**, яка орієнтована на набуття досвіду власної творчої діяльності з різних галузей знань, розв'язання творчих завдань, здатності проявляти творчу ініціативу; розвиток дослідницьких здібностей, системного, просторового і логічного мислення, уяви, фантазії; потреби у творчій самореалізації та духовному вдосконаленні. Їх формування здійснюється в процесі розв'язання вихованцями творчих завдань, пошуку раціональних шляхів і способів виконання роботи, внесення раціоналізаторських пропозицій, самостійного визначення технології виготовлення виробів тощо. При цьому необхідним постає розвиток творчої уяви, фантазії, креативного мислення, інтересу до видів творчості, а також формування естетичних смаків, художнього і технічного хисту. Творча компетентність забезпечує творчу трудову, раціоналізаторську, винахідницьку діяльність, розвиток здібностей особистості;
- **соціальної**, яка передбачає досягнення високого рівня освіченості і вихованості; емоційний, фізичний та інтелектуальний розвиток; формування позитивних особистісних якостей (самостійність, наполегливість, працелюбність тощо), ціннісного ставлення до себе та інших, вміння працювати в колективі, розвиток здатності до професійного самовизначення, творчого становлення, формування громадянської поведінки, патріотизму, любові до України.

Матеріально-технічне забезпечення Центру

Навчально-матеріальна база Центру повністю відповідає вимогам сучасного позашкільного закладу. Навчально-дослідна земельна ділянка має площу 2 га. На території НДЗД організована робота теплиці, на базі якої учнівська молодь проводить дослідно-експериментальну роботу з біології, екології, сільського господарства, лісознавства, агрономії тощо.

Заклад розміщений на території дендрологічного парку «Юннатський» (загальна площа — 13,7 га). Територія парку є частиною парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва «Березовий гай».

Освітня діяльність Центру здійснюється у 34 навчальних кабінетах, лабораторіях (ботаніки, зоології, тваринництва, екології та охорони природи, екобіомоніторингу, хімії та біохімії, загальної біології, генетики та селекції, квітникарства та фітодизайну, овочівництва, садівництва, дендрології, гідробіології), для проведення лекційних, практичних і семінарських занять, майстернях, комп'ютерних класах, аудіо-відеотеці, лабораторія «Шкільний сад», агрокласі, фото-відео студія.

У структурі Центру функціонує куточок живої природи, акваріумний комплекс, актова і мала зали, кліматрон, Народний музей хліба, кімната моралі, школа народних ремесел (лабораторія ужитково-прикладного мистецтва), навчальна пасіка, навчальна ферма, навчальна теплиця, спортивний майданчик, Всеукраїнський профільний табір оздоровлення та відпочинку «Юннат», їдальня.

В рамках соціального партнерства НЕНЦ спільно із компанією Syngenta в Україні у 2017 році відкрили для учнівської молоді на базі Центру «Агроклас» — модернізований навчальний клас, оснащений необхідним технічним та лабораторним обладнанням для проведення занять агрономічного напрямку серед вихованців закладів загальної середньої та позашкільної освіти.

В рамках соціального партнерства НЕНЦ спільно із компанією GREEN CROSS Україна у 2022 році відкрили для учнівської молоді на базі Центру

«Шкільний сад» — модернізований навчальний клас, оснащений необхідним технічним обладнанням для проведення занять агрономічного напрямку серед вихованців закладів загальної середньої та позашкільної освіти.

У тваринницькому комплексі вирощуються 25 порід кролів та 60 порід сільськогосподарської птиці, понад 35 видів декоративної птиці. У навчальній тематичній експозиції аквакомплексу — близько 80 видів акваріумних риб, 55 видів водних рослин.

Помологічна колекція Центру нараховує понад 700 сортів плодових та кісточкових культур, ампелографічна — 100 сортів винограду, колекція квітково-декоративних рослин відкритого ґрунту — 420, закритого — 120 видів.

Термін реалізації програми Центру

Термін дії програми 1 рік з дати її затвердження.